

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det Radikale Venstre ønsker med dette beslutningsforslag at forhindre, at organisationsmedlemmer og enkeltpersoner i det hele taget kan forpligtes til at yde økonomisk bidrag til politiske partier, som de ikke ønsker at støtte.

Beslutningsforslaget er i det væsentlige en genfremsættelse af Det Radikale Venstres forslag til folketingsbeslutning om bidrag til politiske partier fremsat første gang den 27. marts 1984, jf. Folketingstidende 1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 3012 og sp. 4734 samt tillæg A sp. 3483. Endvidere blev det genfremsat den 19. november 1986, jf. Folketingstidende 1986-87 (1. samling), forhandlingerne sp. 2526 og 5920, tillæg A sp. 2047 og tillæg B sp. 2933.

Lovgivningsinitiativer, såvel radikale som andre, er forsøgt adskillige gange på dette område. Men de er alle strandet enten på grund af uklarheder og fortolkningsproblemer i de fremsatte forslag, eller fordi den nødvendige politiske vilje manglede. Heller ikke Det Radikale Venstres beslutningsforslag fra foråret 1984 kunne samle flertal.

Da forslaget senest var til forhandling i folketingsåret 1986-87 valgte de øvrige partier i Politisk-Økonomisk Udvalg at blokere for betænkningssagsgivelse, således at forslaget ikke kunne komme til afstemning i folketingssalen. Den formelle begrundelse var, at udvalget i stedet for en betænkning ønskede at afgive en beretning. Men da man nåede frem til beretningsafgivelse, var det alene Det Radikale Venstre, som afleverede et beretningsbidrag (jf. beretning af 20. august 1987, folketingsstidende 1986-87 (1. samling), Tillæg B sp. 2933).

Imidlertid har nødvendigheden af en sådan lovgivning vist sig stadig tydeligere. Stridighederne inden for HK og andre organisationer har understreget, at selv et meget stort antal utilfredse medlemmer ikke har mulighed for at presse en uvillig ledelse til at tage spørgsmålet om partistøtte op til demokratisk afgørelse. Også inden for Dansk Arbejdsgiverforenings

medlemskreds har der været udtrykt klare ønsker om frivillighed med hensyn til partipolitiske bidrag, eksempelvis fra Dansk Shells side. Højesteretsdommen i HT-konflikten viste, at den eksisterende lovgivning ikke kan beskytte offentligt ansatte mod uberettiget afskedigelse, hvis de forsøger at fastholde deres partipolitiske uafhængighed.

Senest understregede fagbevægelsens massive støtte til Socialdemokratiets valgkamp i eftersommeren 1987 behovet for ændringer. Det enkelte LO-medlem, som jo typisk ikke er socialdemokrat, blev tvunget til at bidrage, og 100.000'er af vælgere kom på den måde til at modarbejde deres egen stemme på valgdagen.

Men selv ikke det pres, som truslen om lovindgreb udgør, har vist sig tilstrækkeligt. Således var der i forlængelse af Folketingets debat om Det Radikale Venstres beslutningsforslag i sommeren 1984 en vis opblødning i de faglige organisationers holdning til tvangsbidrag. HK og Dansk Metal arbejdede med forslag om at stille medlemmerne frit, og LOs forretningsudvalg antydede en positiv holdning. Samtlige initiativer blev imidlertid gemt væk i organisationernes interne udvalg og nåede aldrig frem til afstemning i de kompetente forsamlinger. Efter adskillige år uden resultat må det konstateres, at organisationerne ikke har viljen til at følge Folketingets udtrykkelige opfordring om »selv at ordne sagen«, som fremkom under 1. behandling den 25. april 1984 af beslutningsforslaget. En opfordring, som er blevet gentaget hver gang forslaget har været til behandling i Folketinget.

Derfor må Folketinget nu gribe ind, så dette magtmisbrug kan stoppes. Det er urimeligt, at organisationsmedlemmer for at bevare deres grundlovssikrede politiske frihed kan blive tvunget til at bryde med den faglige sammenslutning, som de selv opfatter som den naturlige formidler af deres faglige interesser. I de tilfælde, hvor medlemskab direkte er en forudsætning for at opnå beskæftigelse eller udøve erhverv, jf. HT-konflikten, tvinges den enkelte ligefrem til at vælge mellem opretholdelse af indkomst og politisk frihed.